

Dosarul nr. 2r-425/23
2-21165753-01-2r-12102023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud. Iu. Hîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, I. Țurcan, V. Mihaila)

D E C I Z I E

17 ianuarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Diana Stănilă
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Andrei Raileanu, reprezentat de avocatul Ilie Rabei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Raileanu și Tamara Raileanu împotriva Întreprinderii Mixte „GOLOSEEVO” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a ț ă:

La 10 noiembrie 2021, Andrei Raileanu și Tamara Raileanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „GOLOSEEVO” S.R.L., solicitând încasarea sumei de 44 030 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 1 560 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru lucrările cadastrale, a sumei de 383,80 de lei, cu titlu de impozit funciar, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de chemare în judecată modificată, depusă la 02 iunie 2022, Andrei Raileanu și Tamara Raileanu au solicitat încasarea de la Î.M. „GOLOSEEVO” S.R.L. a sumei de 57 387 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 150 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 1 560 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru lucrările cadastrale, sumei de 596,47 de lei, cu titlu de impozit funciar, a cheltuielilor de transport și a altor cheltuieli de judecată.

Prin hotărârea din 13 iunie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, s-a respins, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Raileanu și Tamara Raileanu împotriva Î.M. „GOLOSEEVO” S.R.L. cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

La 27 iulie 2023, Andrei Raileanu și Tamara Raileanu au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelanților Andrei Raileanu și Tamara Raileanu cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La 02 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție (f.d.202-203) și la data de 03 octombrie 2023, la Curtea de Apel Chișinău, Andrei Raileanu, reprezentat de avocatul Ilie Rabei, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, remiterea cauzei civile Curții de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată și pasibilă casării.

A menționat că, în contextul prevederilor art.362 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Hotărârea judecătorească din 13 iunie 2023 a fost contestată cu apel la data de 20 iunie 2023, peste 3 zile, adică s-a respectat termenul de atac prevăzut de lege, astfel nu era necesară solicitarea repunerii în termenul de apel.

A mai indicat, cu trimitere la prevederile art. 365 alin.(1), (1¹) din Codul de procedură civilă, că la data de 30 iunie 2023 a fost întocmită hotărârea integrală, iar la 27 iulie 2023 a depus un apel suplimentar, cu temeiurile de fapt și de drept, ce au dus la contestarea hotărârii instanței de fond.

Totodată, a menționat că, în partea introductivă a hotărârii integrale din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, este redată cronologia acțiunilor: pronunțarea hotărârii, depunerea apelului, întocmirea integrală a hotărârii.

Recurentul a opinat că, încheierea de restituire a cererii de apel este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, ceea ce aduce atingere dreptului la un proces echitabil garantat de art.6 din Convenție, materializat prin limitarea accesului liber la o instanță. Cu încheierea contestată a luat cunoștință prin intermediul portalului instanțelor de judecată, fiind publicată la 19 iunie 2023, astfel recursul îl consideră în termen.

Copia recursului a fost expediată intimatului, prin scrisoarea datată cu 12 octombrie 2023 și a fost recepționată, la 26 octombrie 2023, conform avizului de recepție (f.d.214).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a emis încheierea la data de 06 septembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 02 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție (f.d.202-203) și la data de 03 octombrie 2023, la Curtea de Apel Chișinău.

Materialele cauzei civile atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel către participanții la proces la 26 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.198). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente

speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat Andrei Raileanu, reprezentat de avocatul Ilie Rabei, împotriva încheierii din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, a fost contestată cu apel de către Andrei Raileanu și Tamara Raileanu, depunând în acest sens cererea de apel la data de 27 iulie 2023 (f.d.188-189).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu prevederile art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 06 septembrie 2023, a dispus, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, restituirea lui Andrei Raileanu și Tamara Raileanu a cererii de apel depusă împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen (f.d.195-197).

În virtutea art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind înaintat în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, partea recurentă, în esență, în recursul declarat a invocat despre faptul că, cererea de apel a fost depusă la 20 iunie 2023, iar la 27 iulie 2023 a fost depusă o cerere de apel suplimentară, totodată, menționând că, cronologia pronunțării hotărârii, depunerea cererii de apel și întocmirea hotărârii motivate au fost reflectate în partea introductivă a hotărârii motivate.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel justificat a conchis că, cererea de apel împotriva hotărârii din 13

iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Teleneshti, a fost depusă la 27 iulie 2023 și apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

În ceea ce vizează alegația recurentului precum că cererea de apel a fost depusă la 20 iunie 2023, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, materialele cauzei civile atestă că, la data de 20 iunie 2023, Andrei Raileanu și Tamara Raileanu au depus cerere cu privire la eliberarea hotărârii motivate, dar nu cerere de apel (f.d.177).

În cererea depusă la 20 iunie 2023, de către Andrei Raileanu și Tamara Raileanu, nu se identifică anumite argumente ce ar exprima dezacordul cu hotărârea primei instanțe sau o solicitare de casare a acesteia, ceea ce denotă că nu poate fi apreciată ca o cerere de apel pretinsă a fi depusă în termen.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, la materialele cauzei nu se regăsește o cerere de apel datată cu 20 iunie 2023.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că cererea de apel a fost depusă la 27 iulie 2023, cu omiterea termenului legal, fără a fi solicitată repunerea în termenul de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în contextul prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în virtutea alineatului 3 al aceluiași articol, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Totodată, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere sau o solicitare de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce, la caz, lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel justificat a subliniat că, cererea de repunere în termenul de atac trebuie să fie formulată de partea ce contestă actul judecătoresc, or, instanța în lipsa unei dispoziții legale exprese sau a unei cereri a apelanților, nu este în drept de a soluționa din oficiu, chestiunea repunerii în termenul de apel. De altfel, apelanții nu au solicitat repunerea în termenul de apel. Partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, promovat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în modul și termenul stabilit de legiuitor.

Art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, instanța de apel corect a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, or, apelanții nu au solicitat repunerea în termenul de apel.

Alegațiile părții recurente inserate în recurs nu și-au găsit confirmare și nu pot fi reținute în casarea încheierii contestate, precum și nu justifică repunerea în termenul de apel, deoarece omiterea termenului de declarare a apelului este imputabilă recurentului, circumstanțe detaliate anterior, care nu și-a exercitat drepturile procedurale în interiorul termenului stabilit de legiuitor.

Prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Andrei Raileanu, reprezentat de avocatul Ilie Rabei, împotriva încheierii din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Andrei Raileanu, reprezentat de avocatul Ilie Rabei.

Se menține încheierea din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Raileanu și

Tamara Raileanu împotriva Întreprinderii Mixte „GOLOSEEVO” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos